

3. Analyse af Leonard Cohens musik og lyrik

3.1 Analyse af 'Suzanne'

'Suzanne' er et af Leonard Cohens største hits og stammer helt tilbage fra starten af hans musikkarrier, hvor det indgik på debutalbummet, "Songs of Leonard Cohen" fra 1967⁶. Nummeret er, ligesom størstedelen af Leonard Cohens tidlige musik, bygget op af vokal og akustiskguitar, samt et kvindeligt baggrundskor, ofte i form af flydestemmer. Formen for nummeret kan ses i formskemaet i bilag 1. og er en almindelig pop-form med et A og et B-stykke, som henholdsvis fungerer som vers og omkvæd. Melodien i 'Suzanne' tager afsæt i en mixolydisk skala i E, hvor bundtonen er det enstregede E, mens højtonen ligger på det tostregede Fis, hvilket kan ses i noden i bilag 8. Melodien kan endvidere karakteriseres ved at den skifter taktart løbende, da introen går i 6/4, hvorefter melodien skifter taktart idet nummeret bevæger sig over i det første A-stykke. Skiftende mellem forskellige taktarter bruges således til at understreger overgangene mellem de forskellige formled. Melodien i A-stykket kan overordnet opfattes, som havende en forholdsvis

² Gyldendals Røde Ordbøger: "Ambiguity"

³ Dictionary.com: "Ambiguity"

⁴ Literary Devices: "Ambiguity"

⁵ Gyldendals Røde Ordbøger: "Contrast"

⁶ Ira B. Nadal, *Leonard Cohen - Et liv*, 2009, s. 163

cyklisk karakter, da den for det meste kredser om centraltonen h, der er skalaens kvint, men lytter man imidlertid til nummeret, opleves melodien faktisk som havende en mere lineær og udviklingsorienteret kontur, hvilket primært skyldes melodiens relation til akkorderne og akkordskiftene, som således påvirker melodiens udtryk, og giver den en mere fremadskridende og udviklingsorienteret karakter. Denne karakter understreges derudover også af den melodiske udvikling, som kan ses i takt 13 til 17 i A-stykket og takt 29 til 32 B-stykket, hvor melodien isærdeleshed får et mere udviklingspræget udtryk, hvilket skyldes den trinvist opadgående bevægelse mod højtonen fis, på teksten "China" i A-stykket og "blind" i B-stykket. Dette bliver således nummerets to klimakspunkter, og understreger en intensivering i musikkens udtryk, hvilket i A-stykket også understreges af at baggrundskoret kommer ind på dette tidspunkt, og melodien bygger sig således langsomt op mod sangens B-stykke, der fungerer som omkvædet. At melodiens ambitus er en stor none, altså en forholdsvis stor ambitus, understreger således, hvordan melodien, trods sin i starten rimeligt cykliske karakter, også indeholder et udviklingsorienteret element og udtryk. Denne kombination mellem et statisk og samtidigt udviklingsorienteret udtryk, skyldes ud over melodien, også den monotone måde, som Leonard Cohen synger sangen på, samt nummerets modalharmoniske opbygning, se bilag 2. Denne modalharmoniske karakter, der udtrykkes ved at der for det meste er enten sekund, terts eller kvartafstand mellem akkordernes grundtone, skaber i højere grad en tilstand eller stemning end en egentlig udvikling, men da nummeret til tider også benytter sig af enkelte kvartsektforudhold, som det kan ses i takt 17 og 33, hvor vi bevæger os fra D/A til A, får harmoniseringen således også nogle gange en mere fremadskridende fornemmelse.

Overordnet set kan musikken til 'Suzanne' karakteriseres ved i at befinde sig et pænt sted i midten på tid/rum-skalaen⁷, hvilket skyldes, at nummeret samtidig med sin cyklisk-dominerede melodik i første del af A-stykket, samt dens modalharmoniske karakter, også udtrykker en vis udvikling, som skyldes den til tider mere lineære melodik, som sammen med koret og strygerne skaber et spændingsopbyggende (udviklende) element. Dette stemmer således også i høj grad overens med lyrikken til 'Suzanne', der på den ene side udtrykker en stemning/følelse samtidigt med, at teksten beskriver et handlingsforløb. Skal man karakteriser den stemning som musikken til 'Suzanne' formidler kan man pga. udgangspunktet i den mixolydisk skala, der jo er en durskala med sænket 7 trin, beskrive det som forholdsvis muntert. I nummeret underbygges denne stemning derudover af et kvindeligt flydekor, der i første A-stykke kommer ind omkring takt 13, hvilket er samme sted, som der hvor melodien og harmoniseringen langsomt intensiveres op mod det første kulminationspunkt.

⁷ Anders Aare m.fl. *Rockmusik i tid og rum*. Systime, 2010, s.151

I nummerets andet A-stykke er flydekoret udeladt, og i det tredje A-stykke ændre koret lyd fra, i første A-stykke at synge "uh" på de langetoner, til at synge "uh" langt hyppigere ved at skifte tone flere gange per takt, hvilket underbygger en vis mystik i nummeret. I B-stykkerne indgår der ud over vokal, den akkompagnerende guitar og flydekoret, som nu synger med på teksten, også strygere, som er med til at underbygge den smukke, nærmest drømmelignende stemning som nummeret udtrykker. En stemning som underbygges yderligere af kvindekorets "engleligende" lyd, samt korets "uh-uh" melodi i det sidste A-stykke, som giver dette A-stykke et mystisk udtryk.

Lyrikken⁸ til "Suzanne", se bilag 2, omhandler mødet og forholdet mellem Suzanne og et "you"⁹, som man må gå ud fra er en mand. Et af teksten væsentligste elementer er den udvikling som opstår i Suzanne og mandes forhold i løbet af første strofe, fra at være et forhold, som primært er baseret på en ydre form, nydelse og forførelse, til at være et forhold som er baseret på en indre og mere åndelig form for forførelse og kærlighed. Sætningen fra verselinje elve kan være med at understrege dette, da udtrykket "wavelength" beskriver en særlig stærk kemi eller åndelig forbindelse mellem Suzanne og dette "you", hvilket også underbygges af de sidste fire verselinjer i alle tre strofer, sangens omkvæd, der nærmest giver deres forhold en platonisk¹⁰ karakter, da de rører hinandens "perfekte" kroppe, med deres sind, hvor den "perfekte krop" således kan ses som et udtryk for kroppen i idéernes verden, som indeholder altings ideelle og perfekte form. Hvad der menes med udtrykket er dog ikke entydigt, og dette er blot en mulig fortolkning. Den tvetydighed der ligger i denne sætning, er dog ingenting i forhold til den flertydighed, som findes i tekstens anden strofe, som indeholder en historie om Jesus. Strofen består nemlig af et komplekst symbolsprog samt bibelske referencer, og danner herved en allegori svarende til dem man ofte finder i bibelens

⁸ Teksten til sangen er en redigeret udgave af L.C.'s digt "Suzanne Takes You Down" fra digtsamling "Parasites Of Heaven" fra 1963, og indeholder en lang række referencer til virkelige personer samt steder i Montreal, hvor L.C. er opvokset. Den Suzanne, der refereres til i nummeret er en af Cohens tidligere veninder, Suzanne Verdal, der var en danser, som boede ved langs St. Lawrence-floden i Montreal og som L.C. besøgte en aften i hendes lejlighed tilbage i 60'erne. Mange af elementerne fra sangen har således rod i helt konkrete steder, oplevelser og personer, og man kan således argumentere for at sangen blot skal forstås som et resume af en given oplevelse og et givent sted, dette vil der dog tages afstand fra i følgende analyse, som på trods af visheden om sangens forbindelse til virkelige elementer, primært undersøge teksten udsagn uden at inddrage dette biografiske element, da dette ikke skønnes relevant for den virkelige forståelse af sangen. Informationerne om sangens oprindelse stammer fra følgende kilde: Maurice Ratcliffe, *Leonard Cohen - The Music And The Mystique*, 2012, s. 16-17

⁹ Hvem "you" er, bliver aldrig helt klart for os i teksten, men er i stedet et tvetydigt element i sangen, som både kan betyde "you" i form af lytteren, eller "you" i form af en tredje og ukendt person, som sangens alvidende 3.persons-fortæller henvender sig til gennem nummeret. "You" kan derudover også ses som fortælleren selv, der taler til sig selv, for at forklare sine egne oplevelser for sig selv, måske i forsøget på at opnå en større forståelse af, hvad det egentligt var, der skete mellem ham og Suzanne denne aften. Så hvem der helt præcist menes med "you" er således ikke entydigt, og man må således stille sig tilfreds med denne tvetydighed i sangen. Det vil dog være nemmest og give bedst mening i den senere fortolkning af sangen, hvis man vælger at antage at dette "you", i hvertfald er en mand, hvilket der derfor vil antages i resten af analysen.

¹⁰ I Bogen "The Music And The Mystique" af Maurice Ratcliffe, omtaler Ratcliffe også hvordan man kan opfatte forholdet mellem "Suzanne" og manden i sangen som værende platonisk. s.16

lignelser, og som kun bliver klar og giver mening gennem vores egen fortolkning af teksten¹¹. Overordnet set er det således umuligt at fremvise én konkret entydig forståelse af teksten, da det ellers rimeligt klare billedsprog i første strofe, bliver kompliceret pga. det dybe, flertydige symbolsprog i anden og tredje strofe, og vi kan således ikke nå ind til Leonard Cohens mening med teksten, og må derfor skabe vores egen gennem fortolkning. En mulig fortolkning kunne i denne forbindelse være, at man kan se Jesusmotivet i anden strofe, som en kontrast der spejler den "kærlighedshistorie" der er på spil i første og tredje strofe, og som hermed tilbyder en dybere måde at forstå teksten på. I denne forbindelse er det interessant at alle tre strofer, på trods af den forskellighed som ses mellem de to første og den midterste strofe, indeholder et semantisk felt, som knytter sig til vand. Stroferne hænger således, sammen hvilket understøtter at Jesushistorien er etableret i teksten for at "spejle" noget, eller for at sammenfatte to ellers adskilte begreber/opfattelser i én. Historien om Suzanne og "you" er nemlig historien om den dybe åndelige og altomfavnende kærlighed, mens historien om Jesus er historien om en mand som gav menneskeheden frelse gennem sin næstekærlighed. Sammenfattes disse historier således i en, opstår der et helt nyt og meget interessant udsagn i teksten, nemlig at man gennem kærligheden kan opnå en form for frelse. Dette understøttes endvidere af det førnævnte semantiske felt som knytter sig til vandet, idet havet, som nævnes i forbindelse med Jesushistorien, kan ses som en allegori for livet, hvor mennesket er en sømand. Når Suzanne således beskrives som "our lady of the harbour" altså en Jomfru Maria af havnen, kan dette ses som et udtryk for, at hun er frelsen, den kærlighed sømændene higer efter, da havnen for den udmattede sømand må være et "frelsens" sted idet, da han her bliver frelst fra det voldsomme hav, livet. 'Suzanne' kan derudover også ses som historien om musen, den kvinde, der inspirer kunstneren, tager ham med til floden, "inspirationen", hvorefter nummeret får en helt anden dimension, idet den også kan udtrykke en form for metafortælling om Leonard Cohens forhold til en muse, som så resulterede i denne sang, og at sangen derfor handler om kunsten og sådan kunne man blive ved. Dette viser således, hvordan Cohens lyrik er ladet med symbolik og billeder, som gør at vi kan forstå og erkende den på så mange forskellige niveauer. På trods af denne udsagnsmæssige usikkerhed, udtrykker både musikken og lyrikken til 'Suzanne' dog helt entydigt en romantisk kærlighedshistorie, mellem en mand og en kvinde. Sangens poetiske og malende lyrik skaber billeder i vores sind, når Leonard Cohen bl.a. synger "And the sun pours down

¹¹ Verselinje ni til tolv, er dog en undtagelse, fordi billedesproget i linjerne er mere direkte idet de referer til en konkret episode i biblen, nemlig Jesus korsfæstelse og død, som udtrykkes gennem "But he himself was broken, / Long before the sky would open".

Musik og Engelsk
Studieretningsprojekt

like honey/On our lady of the harbour¹²” hvilket underbygges af den rolige og cykliske melodik, samt det smukke kvindekors, og musikken og lyrikken spiller således sammen i at skabe sangens poetiske, romantiske men også mystiske udtryk, som opstår ud af den tvetydige lyrik og de bibelske referencer til Jesus, samt kvindekorets “uh-uh” melodi. Musikken underbygger derudover også, det teksten prøver at udtrykke ved, i de melodiske og harmoniske passager, hvor musikken som førnævnt intensiveres, at skabe en øget fokus på teksten, hvilket viser os at teksten enten tager en drejning her eller at historien når sit højdepunkt. I nummerets B-stykker intensiveres musikken f.eks. omkring sætningen “And you want to travel blind¹³”, hvilket underbygger tekstens udsagn om, at der her er tale om den mest altoverskyggende form for kærlighed, når man blindt ønsker at rejse med nogen. Musikken og lyrikken hænger således fuldstændig sammen, og er begge med til at understrege den romantiske kærlighedshistorie som udfolder sig i ‘Suzanne’.

Bilag 1.

Formskema for 'Suzanne':

Formled:	I	A	B	A	B	A	B'
Funktion:	Intro	Vers	Omkvæd	Vers	Omkvæd	Vers	Omkvæd
Takter:	3	28	11	28	11	28	12

Trinanalyse af 'Suzanne':

Akkord:	E	A/E	E	A/E	E	F#m	Bm/F#	F#m	Bm/F#	F#m
Trin:	I	IV 5	I	IV 5	I	IIm	Vm 5	II	Vm 5	II
Akkord:	E	A/E	E	A/E	E	G#m	C#m/G#	G#m	A	D/A
Trin:	I	IV 5	I	IV 5	I	IIIIm	VIIm 5	IIIIm	IV	bVII 5
Akkord:	A	E	A/E	E	F#m	Bm/F#	F#m	E	A/E	E
Trin:	IV	I	IV 5	I	IIm	Vm 5	IIm	I	IV 5	I
Akkord:	F#m	Bm/F#	F#m	E	A/E	G#m	C#m/G#	G#m	A	D/A
Trin:	IIm	Vm 5	IIm	I	IV 5	IIIIm	VIIm 5	IIIIm	IV	bVII 5
Akkord:	A	E	A/E	E	F#m	E	-	-	-	-
Trin:	IV	I	IV 5	I	IIm	I	-	-	-	-